

# Dobre praktyki w zakresie współpracy interdyscyplinarnej Ośrodków Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem a powiatowymi słuźbami pomocowymi.

Prawa i obowiązki pracowników instytucji pomocowych w związku ze świadczeniem pomocy osobom pokrzywdzonym przęstwem

Iwona Przewor

adwokat, prawnik w Okręgowym Ośrodku Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Parczewie

MINISTERSTWO  
SPRAWIEDLIWOŚCI

[www.ms.gov.pl](http://www.ms.gov.pl)

FUNDUSZ  
SPRAWIEDLIWOŚCI

[www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl](http://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl)

WSPÓŁFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW  
FUNDUSZU  
SPRAWIEDLIWOŚCI  
KTÓREGO DYSPONENTEM JEST  
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI



STANDARYZACJA  
ŚWIADCZONEJ POMOCY  
W RAMACH SIECI POMOCY  
POKRZYWDZONYM  
PRZĘSTWEM

STOWARZYSZENIE WSPIERANIA AKTYWNOŚCI  
BONA FIDES

tel. 535 000 523 / 783 510 310  
standardy@stowarzyszeniebonafides.pl  
[www.wysokiestandardy.pl](http://www.wysokiestandardy.pl)  
[www.stowarzyszeniebonafides.pl](http://www.stowarzyszeniebonafides.pl)  
PODARUJ NAM 1% PODATKU  
KRS: 0000168509



# Obowiązek zgłoszenia przestępstwa

Art. 304 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

§ 1. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, **ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.**

§ 2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, **są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję** oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 3. Zawiadomienie o przestępstwie lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa przez prokuratora, Policja przekazuje wraz z zebrany materiałem niezwłocznie prokuratorowi.

# Obowiązek zgłoszenia przestępstwa

Art. 12. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

1. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.
2. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

# Obowiązek zgłoszenia przestępstwa

Art. 240 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

§ 1. Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, art. 118a, art. 120-124, art. 127, art. 128, art. 130, art. 134, art. 140, art. 148, art. 156, art. 163, art. 166, art. 189, art. 197 § 3 lub 4, art. 198, art. 200, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, **podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.**

§ 2. Nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto zaniechał zawiadomienia, **mając dostateczną podstawę do przypuszczenia, że wymieniony w § 1 organ wie** o przygotowywanym, usiłowanym lub dokonanym czynie zabronionym; nie popełnia przestępstwa również ten, **kto zapobiegł** popełnieniu przygotowywanego lub usiłowanego czynu zabronionego określonego w § 1.

§ 2a. Nie podlega karze pokrzywdzony czynem wymienionym w § 1, który zaniechał zawiadomienia o tym czynie.

§ 3. Nie podlega karze, kto zaniechał zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.

# Odpowiedzialność funkcjonariuszy publicznych

Art. 115 § 13 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, funkcjonariuszem publicznym jest:

- 3) sędzia, ławnik, prokurator, funkcjonariusz finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, notariusz, komornik, kurator sądowy, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy;
- 4) **osoba będąca pracownikiem** administracji rządowej, innego organu państwowego **lub samorządu terytorialnego**, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych;
- 6) osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej;
- 7) funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej;

# Odpowiedzialność funkcjonariuszy publicznych

Art. 231 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

§ 1. Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia **lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego,** podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie i wyrządza istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

# Odpowiedzialność funkcjonariuszy publicznych

Art. 19 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

§ 1. W razie stwierdzenia w postępowaniu karnym poważnego uchybienia w działaniu instytucji państwowej, samorządowej lub społecznej, zwłaszcza gdy sprzyja ono popełnieniu przestępstwa, sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, zawiadamia o tym uchybieniu organ powołany do nadzoru nad daną jednostką organizacyjną, zaś w razie potrzeby także organ kontroli. Policja powiadamia prokuratora o ujawnionych przez siebie uchybieniach.

§ 2. Zawiadamiając o uchybieniu, sąd lub prokurator może zażądać nadesłania w wyznaczonym terminie wyjaśnień i podania środków podjętych w celu zapobieżenia takim uchybieniom w przyszłości.

§ 3. W razie nieudzielenia wyjaśnień w wyznaczonym terminie można nałożyć na kierownika organu zobowiązanego do wyjaśnień karę pieniężną w wysokości do 10.000 złotych.

§ 4. Na postanowienie o nałożeniu kary pieniężnej przysługuje zażalenie. Zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie.

# Tajemnica zawodowa psychologa

Art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów

1. Psycholog ma obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z klientem, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.
2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy:
  - 1) poważnie jest zagrożone zdrowie, życie klienta lub innych osób;
  - 2) tak stanowią ustawy.



# Zakres tajemnicy zawodowej psychologa

- wiadomości związane ze stanem zdrowia psychicznego, emocjonalnego klienta,
- informacje dotyczące klienta uzyskane przez psychologa w związku z wykonywanym zawodem, w tym informacje związane z życiem rodzinnym, czy stanem majątkowym klienta, uzyskane bezpośrednio od klienta, jak również od innych osób, bez względu na rodzaj nośnika na jakim zostały one utrwalone,
- dokumentacja psychologiczna,
- jest nieograniczona w czasie.

# Tajemnica zawodowa kuratora sądowego

Art. 6 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych

1. Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków kurator zawodowy składa przed prezesem sądu okręgowego, w obecności kuratora okręgowego, następujące ślubowanie:

"Ślubuję uroczyście powierzone mi obowiązki kuratora sądowego wykonywać zgodnie z prawem, sumiennie i rzetelnie, w postępowaniu kierować się zasadami etyki zawodowej, mając na względzie dobro Rzeczypospolitej Polskiej i dobro osób podlegających mojej pieczy, **a także zachować w tajemnicy wszystkie okoliczności, o których powziąłem wiadomość w związku z pełnioną funkcją.**"

Art. 9 Uchwała Krajowej Rady Kuratorów z dnia 6 maja 2004 roku - Kodeks etyki kuratora sądowego

Wszelkie informacje o podopiecznym oraz jego rodzinie uzyskane przez kuratora sądowego podczas wykonywania przez niego ustawowych zadań objęte są tajemnicą. **Nie narusza tajemnicy kurator, który przekazuje tego rodzaju informacje w celach służbowych.**

# Tajemnica zawodowa pracownika socjalnego

Art. 119 ust. 2 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

2. Przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany:

1) kierować się zasadami etyki zawodowej;

2) kierować się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia;

**5) zachować w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych, także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny;**

# Zasady zwolnienia z tajemnicy zawodowej

Art. 180 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

§ 1. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” lub „poufne” lub **tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji** mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd lub prokurator dla dobra wymiaru sprawiedliwości zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej. **Na postanowienie w tym przedmiocie przysługuje zażalenie.**

§ 2. Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, dziennikarskiej lub statystycznej oraz tajemnicy Prokuraturii Generalnej, mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. W postępowaniu przygotowawczym w przedmiocie przesłuchania lub zezwolenia na przesłuchanie decyduje sąd, na posiedzeniu bez udziału stron, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia wniosku prokuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

# Zasady zwolnienia z tajemnicy zawodowej

Art. 261 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

§ 1. Nikt nie ma prawa odmówić zeznań w charakterze świadka, z wyjątkiem małżonków stron, ich wstępnych, zstępnych i rodzeństwa oraz powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osób pozostających ze stronami w stosunku przysposobienia. Prawo odmowy zeznań trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązaniu stosunku przysposobienia. Jednakże odmowa zeznań nie jest dopuszczalna w sprawach o prawa stanu, z wyjątkiem spraw o rozwód.

§ 2. **Świadek może odmówić odpowiedzi na zadane mu pytanie**, jeżeli zeznanie mogłoby narazić jego lub jego bliskich, wymienionych w paragrafie poprzedzającym, na odpowiedzialność karną, hańbę lub dotkliwą i bezpośrednią szkodę majątkową albo **jeżeli zeznanie miałyby być połączone z pogwałceniem istotnej tajemnicy zawodowej**. Duchowny może odmówić zeznań co do faktów powierzonych mu na spowiedzi.

# Zasady zwolnienia z tajemnicy zawodowej

- osoba, której dane są objęte tajemnicą zawodową może sama zwolnić z tej tajemnicy specjalistę;
- co do zasady zgody na zwolnienie z tajemnicy nie można domniemywać. winna mieć ona charakter wyraźny, przy czym sposób jej wyrażenia nie jest sformalizowany, zgoda ta może więc być zarówno ustna, jak i pisemna;
- zgoda może dotyczyć określonego zakresu informacji objętych tajemnicą, może być określona czasowo oraz dotyczyć określonego postępowania sądowego;
- w imieniu małoletniego, zgodę na zwolnienie z tajemnicy zawodowej wyrażają przedstawiciele ustawowi małoletniego;
- zgoda osoby, której dane są objęte tajemnicą zawodową czyni zbytecznym wdrażanie procedury z art. 180 § 2 kpk.

# MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

[www.ms.gov.pl](http://www.ms.gov.pl)

# FUNDUSZ SPRAWIEDLIWOŚCI

[www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl](http://www.funduszsprawiedliwosci.gov.pl)

WSPÓŁFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW  
**FUNDUSZU  
SPRAWIEDLIWOŚCI,**  
KTÓREGO DYSPOONENTEM JEST  
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI



  
**STANDARYZACJA  
ŚWIADCZONEJ POMOCY  
W RAMACH SIECI POMOCY  
POKRZYWDZONYM  
PRZESTĘPSTWEM**

STOWARZYSZENIE WSPIERANIA AKTYWNOŚCI  
**B O N A F I D E S**

tel. 535 000 523 / 783 510 310  
standardy@stowarzyszeniebonafides.pl  
[www.wysokiestandardy.pl](http://www.wysokiestandardy.pl)  
[www.stowarzyszeniebonafides.pl](http://www.stowarzyszeniebonafides.pl)  
PODARUJ NAM 1% PODATKU  
K R S : 0 0 0 0 1 6 8 5 0 9

